

REMISSVAR

2022-08-11

Socialdepartementet

S2022/02803

Socialförsäkringsenheten, sjukförsäkring och familjepolitik

SOU 2022:31 Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB

Småföretagarnas Riksförbund lämnar här synpunkter på de förslag som presenteras i betänkandet Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB, vilka kan komma att påverka och beröra småföretagare i egenskap som både arbetsgivare och arbetstagare.

Utifrån ett arbetsgivarperspektiv gör utredningen bedömningen att utöka antalet uppgifter som lämnas i arbetsgivardeklarationerna samt önskar man utreda vidare på vilket sätt handläggande myndigheter kan använda information från arbetsgivardeklarationerna i arbetet med att bekämpa felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

Småföretagarnas Riksförbund gör bedömningen att en sådan utökning av informationsutlämning troligtvis ökar den administrativa bördan rejält vilket lär medföra ökade kostnader för arbetsgivare. En sådan utveckling är något som förbundet starkt avstyrker.

Utredningen bedömer vidare att Försäkringskassan bör få i uppdrag att ta fram en kostnadseffektiv och ändamålsenlig digital lösning för kommunikation med arbetsgivare. I uppdraget bör ingå att göra kostnadsberäkningar av införandekostnader, ökade kostnader i handläggningen av ersättning för Försäkringskassan samt ökade kostnader för arbetsgivare.

Denna bedömning stärker indikationerna om att småföretagare kommer drabbas av ökad administrativ börda och ökade kostnader för att bistå myndigheter med hjälp för att motverka felaktiga utbetalningar. I den digitala tidsåldern sägs datainsamling och data vara det nya guldets och utredningen missar att ta upp en fundamental fråga kring ersättning för arbetsgivare för att bistå myndigheter med datainsamling. I konsekvensanalysen står det *Förslaget om ökade krav på kontroll mot arbetsgivare bedöms främst påverka företag med anställda som återkommande använder tillfällig föräldrapenning. Avgörande för att inte administrationen ska bli för betungande är i detta avseende åtgärden att införa en digital lösning för att arbetsgivare ska kunna kommunicera med Försäkringskassan. En sådan lösning bedöms kunna ta hänsyn till såväl små som stora företags administrativa förutsättningar för att öka smidigheten och inte öka kostnaden i uppgiftslämnandet i alltför stor omfattning.* Att ta fram en sådan lösning får väl i dagsläget ses som en utopi. Förvisso skulle det nog gå att samköra uppgiftsinlämningar via månatliga arbetsgivardeklarationer och utvecklade digitala redovisningssystem, men då skulle detta även medföra ett tvång att som företagare helt övergå till digital uppgiftsinlämning, vilket skulle riskera att exkludera vissa grupper från att kunna bli företagare. Vilket knappast kan vara utredningens intention.

Generellt sett ser Småföretagarnas Riksförbund positivt på de förslag om regelförenklingar som presenteras kring tillfällig föräldrapenning. Att förtydliga och förenkla för föräldrar innebär indirekt även en förenkling av dialog och förståelse mellan arbetsgivare och arbetstagare i mindre företag.

Beträffande företagares förutsättningar att nyttja försäkringen i egenskap av "anställd" så ställer sig förbundet bakom utredningens tankar i avsnitt 10.2.1 *Utredningen bedömer att de förslag om nya*

regler för SGI vid näringsverksamhet som har lämnats i betänkandet Ett förbättrat trygghetssystem för företagare – enklare och mer förutsägbart, skulle innebära flera fördelar för före-tagare när det gäller möjligheten att använda tillfällig föräldrapenning.

Vidare så styrker även förbundet utredningens förslag att Försäkringskassan bör ge anpassad information till företagare likväl som till anställda med olika anställningsformer, för att kunskapen om försäkringen och hur den kan nyttjas ska bli mer likvärdig för alla föräldrar på arbetsmarknaden. Här skulle det vara mycket positivt att se en utveckling av möjligheter till individualiserade beräkningsmoduler anpassade för företagare på Försäkringskassans Mina sidor.

I utredningens konsekvensanalys avsnitt 12.7 konstateras att föräldrar som är företagare nyttjar ersättning i lägre grad än anställda och utredningen gör bedömningen att förslag om att överlåta ersättning förstärks förbättrar möjligheterna för företagande föräldrar att i större utsträckning nyttja försäkringen. För att detta ska ske stärker förbundet uppmaningen att försäkringskassan bör ges i uppdrag att anpassa informationen som ges till föräldrar och särskilt informera om möjligheterna att nyttja ersättningen för del av dag bedöms vara viktiga ur företagande föräldrars perspektiv. Försäkringskassan bör vid framtagande av sådan information samverka med branschorganisationer så att budskapen får en tydlig målgruppsanpassning.

Med vänlig hälsning

Peter Thörn
Förbundsordförande